

Nieuwsbrief oktober 2018

Lezing oktober 2018

Op **dinsdag 30 oktober 2018, 20.00 uur** verzorgt Bart Ibelings voor leden en belangstellenden een lezing in Brasserie Springen BOVEN onder de titel

De Duitse orde in Schoonhoven 1395-1578 het begin en einde.

Van pastoor Gerard van Vliederhoven (1396) tot pastoor/predikant Pieter Jansz. Uijtenbogaert (1566-1575): moderne devotie en calvinisme.

Detail van de Guicciardini-kaart van 1612 waarop het Duitse Huis is afgebeeld.

De succesvolle tentoonstelling over de Ridderlijke Duitse Orde is momenteel nog te zien in de Hoge Vierschaar in Schoonhoven. Middeleeuws historicus Bart Ibelings deed onderzoek naar de Orde in hun archief te Utrecht. Met name de zeer late vestiging van de Orde in Schoonhoven trok zijn aandacht. Ibelings verdiepte zich niet alleen in de vraag 'wanneer', maar speciaal in de vraag 'waarom kwam de Orde toen naar Schoonhoven?'. Voor de pauze gaat Bart in op deze vragen.

Het einde van het Orde-bestaan in Schoonhoven wordt meestal kortweg afgedaan met als oorzaak 'de Reformatie'. Maar was er niet meer aan de hand? Werd de vestiging Schoonhoven betrokken in een groter verband? Na de pauze staat het einde van de Duitse Orde in Schoonhoven centraal in de lezing van Ibelings.

Bart Ibelings (1960) is middeleeuws historicus. Hij studeerde aan de VU in Amsterdam. In het algemeen onderzoekt en publiceert Bart over de economie in het laatmiddeleeuwse Holland, en met name over Gouda en Schoonhoven en recenter over de heerlijkheid Wittem in Zuid-Limburg. Hij werkte aan de Universiteit van Amsterdam en het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis in Den Haag en schreef mee aan de stadsgeschiedenissen van Gouda en van Den Haag en deed onderzoek voor die van Delft. Ook verscheen van zijn hand een hoofdstuk in het recent verschenen boek 'Geschiedenis van het bestuur van de Schoonhoven'. Ibelings gaf feedback aan ons lid Leo de Kluijver toen hij 'Kruisridders in de Zilverstad' schreef, het boekje bij de lopende tentoonstelling over de Duitse Orde in Schoonhoven.

Voor iedereen die de lezing bezoekt, is een exemplaar beschikbaar.

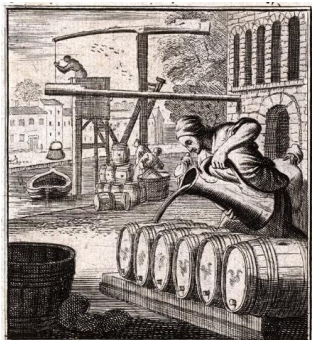
Eet een hapje mee!

Voorafgaand aan de lezing is er een 'aanschuifmaaltijd' in Brasserie Springer. De kosten daarvan zijn €15.-

Het is altijd smakelijk en gezellig. Eet u mee?

Jubileum-lezing november 2018

Op dinsdagavond 27 november 2018 spreekt Leen Albert over **Schoonhoven en de eerste bierrevolutie begin jaren 1360**

In de veertiende eeuw vond in Nederland een bierrevolutie plaats. Voor het eerst werd op grotere schaal bier gebrouwen dat was gekruid met hop. Hierdoor was het langer houdbaar en geschikt voor de handel. Nederland werd een exportland van bier en de Nederlandse biersoorten werden in het buitenland geïmiteerd. We bespreken de bierconsumptie en -productie in de late middeleeuwen en onderzoeken hoe de brouwers in Schoonhoven reageerden op de revolutionaire ontwikkelingen op de biermarkt.

Leen Alberts is docent middeleeuwse geschiedenis aan de Hogeschool Utrecht. Hij promoveerde in 2015 aan de Universiteit Leiden op de laatmiddeleeuwse bierbrouwerij van Amersfoort. Hij publiceert en doceert over de geschiedenis van voeding, bier en steden. Daarnaast is hij docent bij Stichting Bieropleidingen Nederland.

Jubileum-lezing

Leen Alberts is onze 100ste spreker sinds we de maandelijkse lezingencyclus in 2005 zijn gestart. Om deze lezing over bier en bierbrouwen luister bij te zetten heeft onze Stadsbrouwerij Argentum als sponsor 'Hooibier' ter beschikking gesteld voor de aanwezige leden. Niet-leden kunnen ter plekke lid worden! Brasserie Springer schenkt dit als cadeautje uit tijdens de pauze en na afloop (zo kort de voorraad strekt).

Lezing december 2018

Op dinsdagavond 18 december zal **Willem Scholte een lezing houden over de Lopikerwetering.**

Uitgaande van de Zevender en de Enge IJssel is in en voor de 11^e eeuw de Lopikerwetering aangelegd. Later heeft men de loop van het riviertje veranderd. De Lopikerwetering is als waterweg naar Utrecht voor het ontstaan en floreren van Schoonhoven uiterst belangrijk geweest. Wim Scholten, vrije-tijds historisch onderzoeker uit Lopik, onderzocht een aantal van de ingrepen in de loop van de Lopikerwetering. Een nieuw licht op een eeuwenoude 'Lopik-Jaarsveld's' watergang met haar monding in Schoonhoven.

Op zoek naar kleipijpen

Ewout Korpershoek uit Leiderdorp doet onderzoek naar kleipijpen uit Schoonhoven en vraagt onze hulp. Hij schrijft:
'Op dit moment ben ik bezig met een uitgebreid archiefonderzoek m.b.t. de kleipijpenindustrie in Schoonhoven en dat heeft al erg veel nieuwe informatie opgeleverd. Onder andere veel tot op heden onbekende namen van pijpenmakers, die ik nu graag aan producten wil proberen te koppelen. Ook is gebleken dat er in Schoonhoven veel meer verschillende modellen gemaakt werden dan tot op heden aangenomen. Daarom wil ik graag in contact komen met mensen die kleipijpen in of om Schoonhoven hebben gevonden en verzameld, om te kijken of deze passen bij de nieuw gevonden informatie. Indien u pijpenkoppen hebt of iemand kent die ze heeft die ik in het kader van dit onderzoek zou mogen bekijken dan stel ik dat enorm op prijs.'

Heeft u informatie die interessant is voor zijn onderzoek, dan kunt u een berichtje sturen aan Ewout Korpershoek, ewout.k@casema.nl.

Onderzoek doen naar de geschiedenis van het kiesrecht op lokaal niveau.

Het Streekarchief Midden Holland nodigt mensen uit lokaal historisch onderzoek te doen naar 100-jaar algemeen kiesrecht. We weten veel over de landelijke onderwerpen, maar wie waren bijvoorbeeld de eerste vrouwen in de raad van Schoonhoven? En hoe benaderde men de kiezer? Directeur Eddy Halbema van ProDemos Huis voor democratie en rechtstaat geeft een lezing en u krijgt een presentatie over het zoeken en vinden van archiefbronnen. Geïnspireerd geraakt over de mogelijkheden? Ga met een mooie onderzoeksvraag naar huis of stoom meteen door naar de studiezaal

De inleiding wordt gegeven op vrijdag 16 november 10.30 - 12.00 uur in de Chocoladefabriek in Gouda. Aan de lezing zijn geen kosten verbonden, aanmelden is gewenst via info@samh.nl.

Peter van de Zwaal, secretaris HVS
18 oktober 2018